

Universiteti "Ukshin Hoti" Prizren

Fakulteti i Filologjisë

PROGRAMI MËSIMOR						
Niveli i studimeve	Bachelor	Programi	Gjuhë dhe Letërsi Shqipe	Viti akademik	2022/2023	
LËNDA		Dialektologjia e gjuhës shqipe				
Viti	3	Statusi i lëndës	Obligative	Kodi	ECTS kredi	5
Semestri	5					
Javët mësimore	15		Orët mësimore		Ligjërata	Ushtrime
					2	2
Metodologjia e mësimit	Lënda <i>Dialektologjia e gjuhës shqipe</i> do të zhvillohet në 2 orë ligjërata dhe 2 orë ushtrime, në javë. Do të përdoren metodat frontale dhe ndërvepruese, bashkëbisedimi, e komentimit dhe vlerësimit, e argumentimit, e analizës dhe e sintezës. Studentët udhëzohen të përdorin literaturën dhe të debatohet për lëndën. Lënda zhvillohet me ligjërata, ushtrime, interaktivitete, seminare, detyra e prezantime.					
Konsultime						
Mësimdhënësi	Prof. asoc.dr. Flamur Shala		e-mail	flamur.shala@uni-prizren.com		
			Tel.	044 509 272		
Asistenti			e-mail			
			Tel.			
Qëllimi studimor i lëndës			Përfitimet e studentit			
<p>Lënda ka për qëllim që studentët:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të kuptojnë drejt objektin e studimit të disiplinës së dialektologjisë, e cila është njëra nga disiplinat mjaft të rëndësishme të gjuhës. Njohja në nivel të duhur të dialektologjisë së shqipes do t'u ndihmojë studentëve të mësojnë dhe përvetësojnë jo vetëm trajtat dialektore, por, duke njohur mirë dialektologjinë, ata të zotërojnë shumë më mirë edhe gjuhën standarde; - të njohin sa më mirë shtrirjen gjeografike të dialekteve, nëndialekteve dhe të folmeve dialektore të shqipes; - ta zbatojnë drejtshkrimin e trajtave të fjalëve dhe t'i kuptojnë mirë dallimet fonetike, morfologjike, leksikore të dialekteve; - përmes dialektologjisë studentët do të mësojnë për të folmet e arbëreshëve të Italisë, Greqisë dhe të arbneshëve të Zarës dhe Ukrainës etj.; -t'i zhvillojnë aftësitë e komunikimit dhe transmetimit të dijes së tyre në gjuhën standarde; - të jenë në gjendje të zbatojnë njohuritë e fituara nga fusha e dialektologjisë; -të aftësohen për punë kërkimore-hulumtuese individuale e grupe; 			<p>Pikësnyimi kryesor i lëndës është që studentët:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Të kuptojnë se njohja e dialektologjisë së shqipes është me rëndësi të veçantë jo vetëm për të fituar njohuri nga dialektet, nëndialektet dhe të folmet e shqipes, por përmes saj studentët do ta kenë më të lehtë të bëjnë dallimet e trajtave dialektore nga ato të gjuhës standarde; -t'i studiojnë dallimet fonetike të dialekteve të shqipes; -t'i studiojnë klasat e fjalëve: pjesët e ndryshueshme e të pandryshueshme të ligjëratës në përjasje me gjuhën normative dhe dialektore; -t'i kuptojnë dallimet morfologjike të fjalëve me ato të gjuhës standarde në paradigma; -t'i përvetësojnë njohuritë me shtrirjen gjeografike të dialekteve dhe nëndialekteve; -të njohin mirë dallimet fonetike dhe morfologjike në mes të dialekteve etj. -të fitojnë njohuri dhe të përvetësojnë normën gramatikore; 			
Metodologjia për realizimin e temave mësimore:						
Ligjërata, prezantime, detyra, ushtrime me shkrim e me gojë, diskutime, debate, konsultime etj.						

Kushtet për realizimin e temës mësimore:				
Klasa, tabela, projektor, kompjuter, materiale të tjera etj.				
Mënyra e vlerësimit të studentit (në%)				
	Vlerësimi në %		Nota përfundimtare	
	Vijueshmëria – 10%			
	Punim seminari 5%			
	Detyra 5%			
	Testi gjysmësemestral 25%			
	Provimi përfundimtar 55%			
Obligimet e studentit:				
Ligjërata		Ushtrime		
Studentët kanë për detyrë të ndjekin rregullisht ligjëratat dhe ushtrimet. Në mënyrë ndërvepruese të marrin pjesë në mbarëvajtjen e procesit mësimor dhe t'i kryejnë të gjitha detyrat që i jep mësimdhënësi.		Brenda orëve të ushtrimeve dhe me metoda ndërvepruese do të ketë pjesë të ushtrimeve për qartësi më të madhe që kanë të bëjnë me lëndën e Dialektologjisë së gjuhës shqipe.		
Ngarkesa e studentit për lëndën				
Aktiviteti	Orë	Ditë/Javë	Gjithsej:	
Ligjërata	2	15	30	
Ushtrime	2	15	30	
Përgaditja e punimit të seminarit	1	10	10	
Detyra –analizë gjuhësore	2	30	30	
Parapërgaditja për testin e parë (gjysmësemestral) dhe të dytë (përfundimtar)	1	15	15	
Konsultime	1	10	10	
Parapërgaditja për testin (provimi) përfundimtar				
Vërejtje: 1 ECTS kredi=25 orë angazhim, lënda i ka 5 ECTS kredi studentit duhet të ketë angazhim gjatë semestrit 125 orë		Ngarkesa totale:	125	
Java		Ligjërata	Ushtrime	
1.	Tema -Objekti studimor i dialektologjisë; - Lidhjet e dialektologjisë me fonetikën, morfologjinë, sintaksën etj	Orët 2	Tema Diskutim për të folmet shqipe	Orët 2
2.	- Rreth përkufizimit të dialektit; - Sociolekti dhe idiolekti Dialolektogjia dhe etnografia	2	Rreth përkufizimit të dialektit; - Sociolekti dhe idiolekti Lidhjet e leksikologjisë me disiplina të tjera	2
3.	- Studimi i dialekteve; - Anketimet më të hershme me korrespondencë	2	Analizë tekste dialektor, duke vënë në dukje dallimet fonetike në mes dialekteve	2
4.	- Gjeografia gjuhësore; - Atlasi gjuhësor i Europës dhe Atlasi dialektologjik i gjuhës shqipe	2	Ushtrime	2
5.	Dallimet fonetike të zanoret dhe bashkëtingëlloret; -Zanoret e theksuara; -Zanoret e patheksuara; -Diftongjet	2	Ushtrime lidhur me tiparet e veçanta të shqipes Dallimet të zanoret dhe bashkëtingëlloret si dhe të diftongjet	2

	-Grupet e bashkëtingëlloreve në dy dialektet e shqipes			
6.	Dallimet gramatikore në dialekte: te emri, mbiemri, përemri, folja (paskajorja dhe format aspektore të foljes).	2	Ushtrime - Dallimet gramatikore në dialekte	2
7.	Ndarja dialektore e shqipes; - Dialekti i toskërishtes; - Dialekti i gegërishtes; - Zona transitore (kalimtare)	2	Ushtrime për shtrirjen dialektore të të folmeve	2
8.	Test gjysmësemestral	2	Ushtrime për test gjysmësemestral	2
9.	Rreth të folmeve arbëreshëve të Italisë E folmja e Arbëreshëve të Zarës (Dalmaci)	2	Analizë teksti dialektor nga të folmet e arbëreshëve të Italisë	2
10.	E folmja e shqiptarëve të Ukrainës E folmja shqipe e katundit Mandrica (Bullgari)	2	Analizë teksti dialektor nga të folmet e diasporave	2
11	E folmja shqipe e katundit Mandrica E folmja e kelemedasve të Peshterit	2	Ushtrime për të folmet e diasporave	2
12	Leksiku dialektor	2	Analizë teksti lidhur me leksikun dialektor	2
13	Tekstet dialektore	2	Tekstet dialektore-ushtrime	2
14	Gjuha standarde dhe dialektet	2	Tekste dialektore dhe të gjuhës standarde	2
15	Formimi i gjuhëve kombëtare	2	Rekapitulim i lëndës me ushtrime	2
LITERATURA				
1. Gjinari, J., Shkurtaç, Gj., Dialektologjia, Tiranë, 2002. 2. Dialektologjia, I, II, III, IV, V, VI, VII, ASHSH, Tiranë.				
VËREJTJE				
Mësimi mbahet sipas orarit zyrtar. Studentët duhet të prezantojnë në ligjërata dhe ushtrime.				
Vërejtje për studentin:				
Prezenca e studentëve në orën e mësimin u ndihmon atyre të nxënë dije për lëndën. Zhvillimi i lëndës me metodën interaktive i bën më të interesuar dhe më komunikues.				